

Sarajevo, 14.12.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.12.2020. - 11.12.2020.

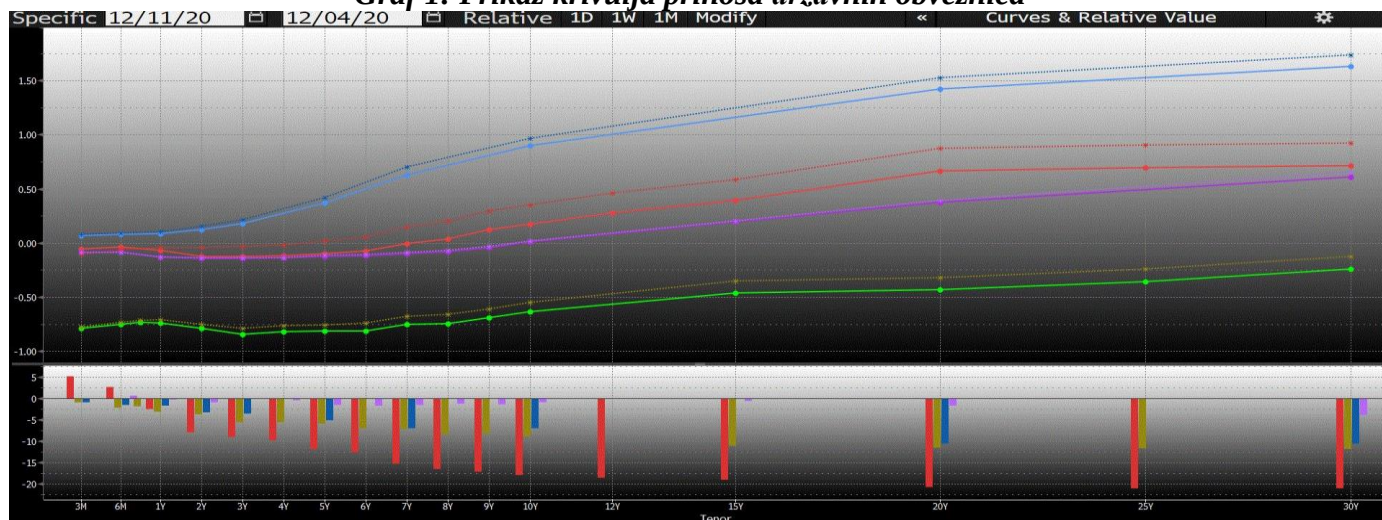
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	4.12.20	-	11.12.20		4.12.20	-	11.12.20		4.12.20	-	11.12.20		4.12.20	-	11.12.20	
2 godine	-0,75	-	-0,78	↘	0,15	-	0,12	↘	-0,04	-	-0,11	↘	-0,12	-	-0,13	↘
5 godina	-0,75	-	-0,81	↘	0,42	-	0,37	↘	0,02	-	-0,10	↘	-0,11	-	-0,12	↘
10 godina	-0,55	-	-0,64	↘	0,97	-	0,90	↘	0,35	-	0,17	↘	0,02	-	0,01	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	4.12.20	-	11.12.20
3 mjeseca	-0,729	-	-0,745
6 mjeseci	-0,732	-	-0,754
1 godina	-0,681	-	-0,724

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.12.2020. godine (pune linije) i 04.12.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su zabilježili pad duž cijele krive. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni za 4 do 9 baznih bodova, dok su prinosi italijanskih obveznica zabilježili pad između 4 i 7 baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan. Početkom protekloga tjedna na negativno raspoloženje tržišta utjecaj su imale vijesti o tome da SAD pripremaju sankcije za neke kineske zvaničnike, kao i neizvjesnost trgovinskih pregovora između EU i Velike Britanije. Na nastavak pada prinosa utjecale su vijesti o rastu broja zaraženih Covid19, kao i uvođenje dodatnih restriktivnih mjera. Protekloga četvrtka održana je sjednica ECB na kojoj je, u skladu sa očekivanjima, donesena odluka da monetarna politika bude dodatno stimulativna kako bi se pomoglo ekonomiji eurozone da se izbori sa još jednim valom pandemije Covid19, koji će zasigurno EU blok uvesti u još jednu recesiju u ovom tromjesečju. ECB je povećala ukupan obujam pandemijskog programa (PEPP) za 500 milijardi EUR na ukupnih 1,85 bilijuna EUR, te je ovu šemu podrške produžila do ožujka 2022. godine sa ciljem da se troškovi pozajmljivanja

vlada i korporacija zadrže na rekordno niskoj razini. Reinvestiranje otkupljenih obveznica će biti provedeno barem na kraju 2023. godine. Prethodni program kvantitativnih olakšica će se nastaviti u skladu sa dosadašnjim otkupom u vrijednosti 20 milijardi EUR, dok kamatne stope ne počnu da bilježe rast. Program targetiranog kreditiranja banaka (TLTRO-III) će biti produžen za 12 mjeseci, odnosno do lipnja 2022. godine. Referentna kamatna stopa je ostala nepromijenjena (0,0%). U izjavi nakon sjednice iz ECB je priopćeno da su neizvjesnosti i dalje visoke s obzirom na dinamiku pandemije i tajminga uvođenja cjepive u upotrebu. Također, ECB je dodala da će se nastaviti nadzor u promjenama deviznog tečaja zbog implikacija na srednjoročna inflatorna očekivanja. Mađarska i Poljska su krajem tjedna odustale od veta, pa su EU lideri usvojili proračun vrijedan 1,8 bilijuna EUR, što predstavlja i osnovu za postpandemijski paket za oporavak.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) final.	III tromjesečje	12,6%	12,5%	-11,7%
2.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) final.	III tromjesečje	0,9%	1,0%	-3,0%
3.	Zaposlenost – Francuska (tromjesečno)	III tromjesečje	-	1,6%	-0,8%
4.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno)	III tromjesečje	9,8%	9,8%	8,4%
5.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	LISTOPAD	-5,42	-4,85	-5,59
6.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	LISTOPAD	18,5	19,4	20,6
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	LISTOPAD	-4,6%	-3,0%	-6,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	LISTOPAD	-	-14,9%	-13,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	LISTOPAD	-2,7%	-1,6%	-3,1%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	LISTOPAD	-5,5%	-4,2%	-5,9%
11.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	LISTOPAD	-	-2,2%	-5,8%
12.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	LISTOPAD	-4,3%	-2,1%	-4,9%
13.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	LISTOPAD	-	-3,7%	-2,1%
14.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	LISTOPAD	-	-5,7%	-5,4%
15.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	LISTOPAD	-	-3,7%	-6,6%
16.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	LISTOPAD	-5,5%	-5,7%	-6,2%
17.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	PROSINAC	-7,8	-2,7	-10,0
18.	ZEW indeks povj. investitora za 6 mjes. - Njemačka	PROSINAC	46,0	55,0	39,0
19.	Stopa inflacije – Njemačka	STUDENI	-0,7%	-0,7%	-0,5%
20.	Stopa inflacije – Španjolska	STUDENI	-0,9%	-0,8%	-0,9%
21.	Stopa inflacije – Irska	STUDENI	-	-1,0%	-1,5%
22.	Stopa inflacije – Nizozemska	STUDENI	-	0,7%	1,2%

SAD

Tijekom proteklog tjedna republikanci i demokrate još uvijek nisu uspjeli postići sporazum o fiskalnoj podršci. Pregovori o planu pomoći za prevazilaženje pandemije u vrijednosti od 908 milijardi USD su usporeni, dok pregovarači još uvijek rade na rješavanju ključnih detalja državne i lokalne pomoći, kao i zaštite za kompanije. Debate se vode i o usvajanju fiskalne podrške u vrijednosti preko 1,4 bilijuna USD za financiranje Vlade u 2021. godini, a gdje će biti uključen i paket za prevazilaženje negativnih učinaka pandemije.

Novoizabrani predsjednik SAD Biden je postavio cilj od 100 milijuna cijepljenja građana u prvih 100 dana njegovog mandata, te je dodao da usprkos tomu što prvih nekoliko mjeseci njegovog rada neće prekinuti epidemiju, moglo bi promijeniti tijek. Biden je ponovio da će zamoliti Amerikance da „nose maske 100 dana“.

Predstavnički dom SAD je tijekom proteklog tjedna glasovao o zakonu o jednotjednom financiranju sa ciljem da se zakonodavcima pruži više vremena da postignu dogovor o olakšicama vezanim za prevazilaženje pandemije Covid19 kao i sveobuhvatnom Zakonu o potrošnji. Ovom mjerom se nastoji prevenirati da postojeći fondovi federalnih programa isteknu u petak u ponoć, te su tako ove mjere produžene do 18. prosinca. Nakon glasovanja u Domu, gdje većinu imaju demokrate, očekuje se da će Senat, u kojem većinu imaju republikanci, prihvatiti ovaj zakon i dalje ga proslijediti predsjedniku

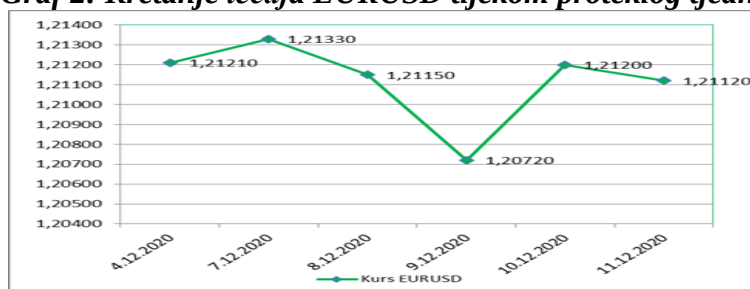
Trumpu na potpisivanje čime će isti dobiti formu zakona. Ovaj potez će Kongresu dati sedam dana više da donese širu mjeru potrošnje koja iznosi 1,4 bilijuna USD, za koju lideri Kongresa očekuju da će pridružiti i dugo očekivani paket podrške za Covid19, ukoliko se postigne sporazum na oba fronta. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service je objavila u nedjelju da odobrenje Pfizerovog Covid19 cjepiva predstavlja pozitivnu vijest za rejting zbog profita i novčanog toka koji nastaje po osnovi prodaja cjepiva.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NFIB optimizam malog biznisa STUDENI	102,5	101,4	104,0
2.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite 4. prosinca	-	-1,2%	-0,6%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 5. prosinca	725.000	853.000	716.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 28. studenoga	5.210.000	5.757.000	5.527.000
5.	Indeks cijena na malo (G/G) STUDENI	1,1%	1,2%	1,2%
6.	Povjerenje potrošača, Bloomberg 6. prosinca	-	49,0	49,3
7.	Povjerenje potrošača Sv. Mičigen P PROSINAC	76,0	81,4	76,9

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,2121 na razinu od 1,2112.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Pregovori sa EU o trgovinskom sporazumu nakon Brexita su nastavljani i tijekom prošlog tjedna, iako je postalo jasno da postoji mogućnost da se ne postigne sporazum do kraja godine.

Diplomata iz EU je izjavio da su pregovori ušli u završnu fazu, ali da vrijeme vrlo brzo ističe, te dodao da Velika Britanija može da bira između pozitivnog ishoda ili nepostizanja sporazuma. Predstavnik EU Barnier je istaknuo da ne može garantirati da će sporazum biti postignut, jer je Brisel vidio srijedu kao konačan rok za potpisivanje sporazuma. Iz Europskog povjerenstva ne isključuju mogućnost da se pregovori o Brexitu nastave i nakon što se tranzicijsko razdoblje okonča. Premijer Johnson je istaknuo da Velika Britanija može napustiti post-Brexit trgovinske pregovore, odmah naredni dan nakon što je dogovorio sastanak sa Europskim povjerenstvom, a što je posljednji pokušaj da se spriječi kaotičan završetak ove godine. Krajem tjedna su se premijer Velike Britanije Johnson i predsjednica Europskog povjerenstva von der Leyen dogovorili da preduzmu dodatne korake u potrazi za dogovorom, budući da su obje strane izvijestile o napretku u pregovorima. Rok za završetak pregovora nije određen, a britanski zvaničnici su priznali da bi pregovori mogli da se oduže do Božića. U međuvremenu, britanske poslovne grupe su zatražile da vlada produži vrijeme koje im je potrebno za pripremu za odlazak nacije iz EU nakon što su se lideri obje strane složili da nastave razgovore.

Prošlog tjedna, BoE je poduzela korake da zadrži kreditiranje banaka do 2021. godine, dok se Britanija bori sa pandemijom i velikom promjenom u trgovinskim odnosima s Europskom unijom. Iz BoE je objavljeno da će kontradiktorni rezervni kapital - dodatni novac koji banke moraju odvojiti u ekonomskim dobrim vremenima - biti na nuli bar do posljednjeg tromjesečja 2021. godine, uz pojašnjenje da neće biti potrebno da banke provode bilo kakve buduće promjene do kraja 2022. godine i trebalo bi da iskoriste ovu fleksibilnost da podrže kreditiranje ostatka ekonomije. Iz BoE je istaknuto da bi „rezanje podrške gospodarstvu kako bi se izbjegla upotreba kapitalnih rezervi bilo skupo za širu ekonomiju, a time i za same banke“.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M)	LISTOPAD	0,0%	0,4%	1,1%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	LISTOPAD	-6,4%	-5,5%	-6,3%
3.	Prerađivački sektor (G/G)	LISTOPAD	-8,4%	-7,1%	-7,9%
4.	Građevinski sektor (G/G)	LISTOPAD	-7,4%	-7,5%	-10,0%
5.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	LISTOPAD	0,3%	0,2%	1,0%
6.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	LISTOPAD	-9.550	-11.999	-9.348

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,90224 na razinu od 0,91576, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3441 na razinu od 1,3224.

JAPAN

Japan će vjerojatno emitirati preko 1 bilijun USD novih obveznica u ovoj fiskalnoj godini sa ciljem financiranja ogromnog paketa stimulativne podrške, s obzirom na to da kriza izazvana Covid19 nagriza porezne prihode i dodatno opterećuje ionako razorene financije. Premijer Suga je najavio treći paket stimulativne podrške kako bi se ubrzao oporavak, te je kombinirao stimulanse namijenjene pandemiji u vrijednosti od 3 bilijuna USD, što predstavlja 2/3 veličine japanskog GDP-a. Početkom tjedna Suga je izjavio da će stimulativni paket imati ukupnu vrijednost od 73,6 bilijuna JPY (oko 708 milijardi USD), te da će fiskalne mjere, uključujući kredite, investicije i potrošnju, iznositi oko 40 bilijuna JPY. Očekuje se da će ekonomske mjere uključivati korake koji za cilj imaju prevenciju širenja koronavirusa i druge korake fokusirane na preusmjeravanje ka izgradnji postpandemijske ekonomije.

Iz Ministarstva financija Japana je priopćeno da je odobreno 385,6 milijardi JPY u izvanrednim proračunskim rezervama kao podrška kampanji putovanja u zemlji. Većina potrošnje iskoristila bi se za nadoknađivanje proračunskog manjka za kampanju Go To Travel. Vlada će fleksibilno odgovoriti na situaciju vezano za pandemiju pod osnovnom pretpostavkom da će kampanja biti produžena do kraja lipnja 2021. godine, a bit će podvrgnuta periodičnim revizijama.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Koicidirajući indeks (prelim.)	LISTOPAD	85,8	89,7	84,8
2.	Vodeći indeks (prelim.)	LISTOPAD	93,3	93,8	93,3
3.	GDP (tromjesečno) final.	III tromjesečje	5,0%	5,3%	-8,3%
4.	Kreditiranje banaka (G/G)	STUDENI	-	6,3%	6,1%
5.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	LISTOPAD	1.082,8	971,1	918,4
6.	Bilanca tekućeg računa (u milijardama JPY)	LISTOPAD	2.120,4	2.144,7	1.660,2
7.	Porudžbine osnovnih strojeva (G/G)	LISTOPAD	-11,2%	2,8%	-11,5%
8.	Porudžbine strojnih alata (G/G) prelim.	STUDENI	-	8,0%	-6,0%
9.	Monetarni agregat M2 (G/G)	STUDENI	8,9%	9,1%	9,0%
10.	Monetarni agregat M3 (G/G)	STUDENI	7,4%	7,6%	7,5%
11.	Proizvođačke cijene (G/G)	STUDENI	-2,2%	-2,2%	-2,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 126,32 na razinu od 126,04. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine od 104,17 na razinu od 104,04.

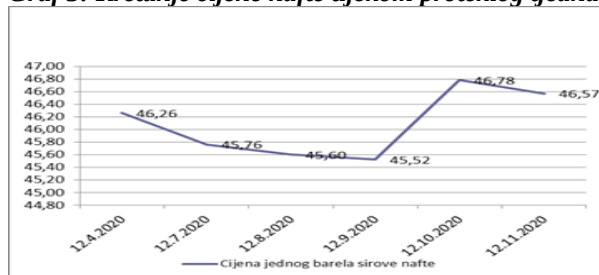
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 46,26 USD (38,17 EUR).

Početkom tjedna cijena nafte je smanjena pod utjecajem obnovljenih srednjoročnih rizika u segmentu tražnje za ovim energentom, usprkos optimizmu koji se pojavio nakon informacija o primjeni cjepiva protiv Covid19. Nafta se i dalje nalazi blizu najveće razine u posljednjih devet mjeseci, što je rezultat značajnijeg rasta cijene ovoga energenta u prošlom mjesecu nakon što su objavljene pozitivne vijesti o pronalasku cjepiva, a što je pojačalo optimizam. Zvaničnici Irana su objavili da ova država planira pojačati izvoz nafte s obzirom na to da očekuje da će neke sankcije biti ublažene pod utjecajem dolaska Bidena na čelo SAD, a što je pojačalo određene rizike u dijelu ponude ovog energenta. Do sredine tjedna cijena nafte je nastavila padajući trend, ali sporijim tempom. Ovo smanjenje je rezultat pooštavanja zatvaranja ekonomije u Kaliforniji, zbog rasta broja zaraženih, ali i činjenice da se broj zaraženih povećao širom SAD i Europe. Također, nakon što su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD neočekivano povećane pod utjecajem snažnog rasta uvoza ovog energenta, cijena nafte je nastavila blagi pad. U četvrtak je cijena nafte zabilježila rast nakon što je više zemalja odobrilo primjenu cjepiva protiv Covid19, a što je pojačalo tražnju i očekivanja tražnje za naftom usprkos objavljenim podacima o rastu zaliha nafte u SAD. U petak je cijena ovog energenta blago korigirana naniže.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 46,57 USD (38,45 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 0,67%, što predstavlja šesti uzastopni tjedni rast cijene ovog energenta.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

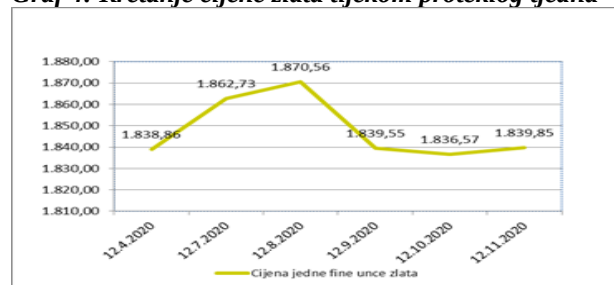

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.838,86 USD (1.517,09 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je bilježila rast, te se našla blizu najveće razine u posljednja dva tjedna, pod utjecajem očekivanja ishoda pregovora o fiskalnim stimulansima u SAD, kao i zbog slabljenja američkog dolara. Povećan broj smrtnih slučajeva u SAD, više od 2.200 na dnevnoj razini, te broj zaraženih na dnevnoj razini koji je veći od 200.000, što se približava scenariju iz travnja, utjecali su na pojačanu neizvjesnost, a što je dovelo i do rasta cijene zlata. Tako je u utorak cijena jedne fine unce zlata zabilježila prošlotjedni maksimum. Nakon toga, sredinom tjedna cijena ovog plemenitog metala je smanjena pod utjecajem optimizma vezano za razvoj cjepiva protiv Covid19, što je potaknulo tražnju za rizičnijom imovinom. Iz rejting agencije Fitch je za Reuters priopćeno da je poboljšanje izgleda za napredne ekonomije malo vjerojatno u 2021. godini usprkos razvoju cjepiva protiv Covid19, te su dodali da zemlje Latinske Amerike i Bliskog istoka, kao i Afrike pokazuju najveći stupanj ranjivosti za negativne akcije u narednim godinama. Na cijenu zlata utjecaj su imale i vijesti da zakonodavci koji rade na usuglašavanju plana za prevazilaženje pandemije još uvijek nisu riješili nesuglasice oko zaštite obveza kompanija i državne pomoći, kao i lokalnih vlada, iako su Pelosi i Mnuchin izrazili optimizam da će sporazum uskoro biti postignut. U petak je zabilježena blaga korekcija cijene zlata naviše.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.839,85 USD (1.519,03 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,05%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremljeno:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.